

רם, ארנסט (1887-1934)

(Ernst Röhm). מנהיג נאצי, ראש מטה הס"ס והאישי השני להיטלר במעמדו. ר' נולד במינכן למשפחה באווארית עתיקה של עובדי ציבור. במלחמת-העולם הראשונה עלה לדרגת סרן. ר' היה אב-טיפוס של 'הדור האבוד' (דור הלוחמים במלחמת-העולם הראשונה) שביקש להנציח את הערכים שהתגבשו בחפירות בחזית, את אחוות לוחמי החזית של מלחמת-העולם הראשונה, על הרפתקנותה חסרת המנוח ועל דחפי הפשיעה שלה שהוסוו במעטה של לאומיות. ר', שנפצע שלוש פעמים במלחמה ומחצית אפו הועפה ביריית אקדח, היה אחרי 1918 לאיש כנופיות ומתפרע מקצועי. אחרי המלחמה הוסיף לשרת בצבא. ב-1919 החל הקשר בינו ובין היטלר, והשניים היו לידידים קרובים, ובעת ניסיון ה'פוטש' של היטלר לתפיסת השלטון במינכן, ב-9 בנובמבר 1923, צעדו שניהם יחדיו. באותן שנים ראשונות של התנועה הנאצית היו שירותיו של סרן הרייכסור חיוניים ביותר בארגון המפלגה ובהבאת חברים חדשים רבים לשורותיה. ואולם, לאחר כשלון ה'פוטש' ב-1923 סולק ר' מן הרייכסור ופרש זמנית מפעילות פוליטית. ר' ניסה ידו בכמה עבודות זמניות, אך הן שיעמוהו ותיסכלוהו, ולבסוף יצא לבוליוויה ושהה בה שנתיים כמדריך צבאי.

אחר הניצחון המרשים של הנאצים בבחירות 14 בספטמבר 1930 קרא היטלר לר' לשוב לגרמניה ולקבל את הפיקוד על הס"א. ר' ניצח על גידולו המהיר של הארגון ועל הפיכתו לצבא עממי של לוחמי רחוב, גנגסטרים ובריונים. הוא ראה בצבא הבריונים הפלבאי הוא את גרעין המפלגה הנאצית, את התגלמותה של ה'מהפכה המתמדת' ואת הערובה להמשכתה; בס"א התגלמו, לדעתו, הרוח הסוציאליסטית כפי ששררה בחפירות, והדינמיות העיוורת שספג בימי המלחמה. ב-1930-1933 מלא הס"א תפקיד מכריע בסלילת דרכו של היטלר לשלטון. הוא גבר על יריביו בקרבות רחוב והטיל אימה על יריבים פוליטיים ועל יהודים. ואולם, בסוף 1933 החל הס"א להתפכח מתוצאות ה'מהפכה' הנאצית. הארגון, שמספר חבריו הגיע אז לארבעה מיליונים וחצי איש ונראה כבעל עוצמה רבה יותר אף מן הרייכסור, חש מרומה עקב חלקו המועט בשלל השלטון. גם הביורוקרטיזציה הגוברת של התנועה הנאצית הכעיסה את ר', שעדיין קיווה לכוון Soldatenstaat (מדינת חיילים), שבה תינתן לחיילים ולהמון הנלהב של הנאצים מן השורה עדיפות על-פני הפוליטיקאים. ר', שהיה האיש היחיד שיכול לחלוק על היטלר ולשאת ולתת עמו כשווה עם שווה, חזה דואומירט (שלטון של שניים), שבו יהיה היטלר המנהיג הפוליטי והוא עצמו יהיה 'גנרליסימו' ויעמוד בראש כוח חמוש אדיר שיקום אחרי היקלטותו של הס"א בצבא הסדיר. בסוף 1933 היה ר' בעל עוצמה רבה – הוא היה ראש מטה הס"א, שר בלי תיק בממשלת הרייך ושר בממשלת מדינת באוואריה. ואולם, הוא לא היטיב לשחק בקלפים שבידיו. ר' לא

השכיל להבין את תפיסתו של היטלר, שגרסה מהפכה הדרגתית המתנהלת במעטה של חוקיות, וביקש לשמור על התנופה המהפכנית ודיבר בגלוי על כיבושה המהפכני של המדינה. התנהגותו ליכדה נגדו את כול מתנגדיו: הדמגוגיה הפופוליסטית שלו הרחיקה מעליו את מעמדות הביניים, את היונקרים (בעלי האחוזות הפרוסים) השמרנים, ואת התעשיינים בארץ הריינוס שהיטלר עדיין נזקק לתמיכתם. דרישתו של ר' להפוך את הס"א לצבא עממי של ממש בפיקודו החרידה במיוחד את הגנרלים של הרייכסור, שתמיכתם היתה חיונית ביותר להיטלר לשם הגשמת תוכניותיו לטווח ארוך. התנהגותם האישית של ר' ושל הסובבים אותו, שהתמכרו לאורגיות הוללות הומוסקסואליות ולשתייה, הקלה את מלאכתם של אויביו, וביניהם הינריך הימלר והרמן גרינג. גם התנהגותם האווילית וההערות החצופות והטיפשיות שהשמיעו היו בעוכריהם. ואף-על-פי-כן, למרות שידע שר' היה לנטל העלול אפילו לסכן את משטרו, היסס היטלר לחסל את חברו-לנשק הוותיק ביותר שכלפיו חש הכרת תודה ואף חיבה מסויימת.

לבסוף הוחלט לחסל את ר' ותומכיו וב-30 ביוני 1934 נתפס ר' במיבצע פתע בעת שהותו במלון פרטי בעיירת המרחצאות הבאווארית הקטנה באד ויסה (Bad Wiessee) שליד מינכן, שבה היה בחופשה עם כמה מנהיגים אחרים של הס"א. היטלר, מלווה בפלוגת ס"ס העיר את ר' משנתו ולקחו לכלא שטדלהיים (Stadelheim). כעבור יומיים, לאחר שסירב לאבד עצמו לדעת, הוצא להורג. במרחץ הדמים, שכונה 'ליל הסכינים הארוכות' חוסלו 74 מראשי הנאצים, ולפחות 100 אחרים, ביניהם הגנרל קורט פון שליכר.